

**ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**ДАСТУРАМАЛИ
ЛИБОСҲОИ ТАВСИЯВӢ
БАРОИ ХОНАНДАГОНИ
МУАССИСАҲОИ
ТАҲСИЛОТИ УМУМИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**ДУШАНБЕ
МАОРИФ
2017**

**ББК-83.3 (0) 9+83,3 (2 точик)
И-65**

И-65. Мураттибон Ҷ. Амиров, Н. Ширинзода. **Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон.** Душанбе, Маориф, 2017. 52 саҳ.

Зери назари

доктори илмҳои фалсафа,
профессор Х.М.Зиёй,
номзади илмҳои
педагогӣ, дотсент
Л.Қ.Назирӣ

Муҳаррирони масъул

А. Алиев
Қ. Муҳиддинов,
Э. Ҳушвахтов,
С. Қодиров

ISBN 978-99947-1-285-4

© Ҷ.У.Амиров, Н.А.Ширинзода. 2017.

Тавзехот

ба «Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон сиёсати давлатро дар соҳаи маориф ва илм, оид ба таълиму тарбияи томактабӣ, таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидойӣ, миёна ва олии касбӣ, таҳсилоти иловагӣ ва фаъолияти илмию таҳқиқотӣ татбиқ намуда, бо мақсади ба низом даровардани раванди тарбияи ахлоқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ «Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар асоси Кодекси гражданий Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ», Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия кардааст.

Дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва талаботи моддаи 2 Кодекси гражданий Ҷумҳурии Тоҷикистон, моддаи 22 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» ва дигар санадҳои қонунгузорӣ, фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазоратҳо, кумита ва мақомоти давлатӣ бо мақсади иҷрои талаботи он дар доираи салоҳияташон асноди меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи муносибатҳои гражданиро нашр ва дар шакли фармоишу қарор қабул намоянд.

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

мутобиқи моддаи 33 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» ҳамчун мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф дар асоси низомномаи намунавии муассисаҳои таълимӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, Оиннома, дастурамал ва қоидаҳои намунавӣ, ки фаъолияти муассисаҳои таълимии дахлдорро танзим менамоянд, ваколати тасдиқи санадҳои соҳавиро дорад.

Мутобиқи моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» падару модар уҳдадоранд, ки риояи пӯшидани либосҳои расмии мактабиро аз ҷониби фарзанд дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот таъмин ва назорат нағоянд. Тибқи банди 94 «Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1-уми июни соли 2016, №237 тасдиқ карда шудааст, маъмурияти муассисаи таълимӣ ва омӯзгорон уҳдадоранд, ки дар ҳолатҳои аз ҷониби хонандагон ҳалалдор шудани тартиботи дохилии муассисаи таълимӣ, ба дарсҳо бе тайёрӣ омадан ва напӯшидани сарулибоси тавсиявӣ, падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда)-ро сари вақт ҳаттӣ ё шифоҳӣ огоҳ намоянд.

Дар ҳамин замина, «Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шуда, барои татбиқ ба муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои корбарӣ пешниҳод карда мешавад.

**ҚАРОРИ
МУШОВАРАИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ
ЧУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

аз « 22 » феврали соли 2017 № 2/33 ш. Душанбе

Дар бораи тасдики «Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳоди раёсати таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумиро дар бораи «Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» баррасӣ намуда, қарор мекунад:

1. «Дастурамали либосҳои тавсиявӣ барои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» тасдиқ карда шавад (замима мегардад).
2. Сардорони раёсат ва мудирони шуъбаҳои маорифи вилоят ва шаҳру ноҳияҳо вазифадор карда шаванд, ки татбиқи қарори мазкурро шурӯъ аз соли таҳсили 2017-2018 таъмин намоянд.
3. Раёсати таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумӣ (А.Алиев) вазифадор карда шавад, ки дастурамали мазкурро бо тэъоди зарурӣ нашр намуда, дастраси муассисаҳои таҳсилоти умумӣ гардонад ва риояи онро зери назорат қарор диҳад.
4. Ба котиби матбуотии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон (Э.Хушваҳтов) супорида шавад, ки ҷиҳати фаҳмонидани зарурат ва моҳияти дастурамали мазкур тариқи воситаҳои ахбори омма чораҳои зарурӣ андешад.
5. Қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдики Дастурамали либосҳои тавсиявии хонандагони мактабҳои таҳсилоти умумӣ» аз 03.07.2007, №14/3 аз эътибор сокит карда шавад.
6. Назорат ва иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Латофат Назирӣ гузошта шавад.

Раиси мушовара,
вазир

Нуриддин Сайд

Бо қарори мушовараи
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 22.02. 2017, №2/33
тасдиқ шудааст

МУҚАДДИМА

1. Либоси тавсиявӣ дорои хусусияти хос буда, дар инкишофу такомули тарбияи ахлоқӣ, эстетикӣ ва маънавии хонандагон, болоравии худшиносӣ, ифтихори миллии онҳо ва ҳамчун шахси маданий тарбия ёфтани онҳо нақши бузург мебозад. Пӯшидани либоси тавсиявӣ дар замири хонандагон ҳисси баланди зебои-парастӣ, ифтихори ватандорӣ, хештаншиносӣ, одобу ахлоқи намунавӣ, озодагии хулқу атвори ҳамидаро тарбия намуда, онҳоро водор месозад, ки хушбин ва боинтизом бошанд.

1. ЛИБОСҲОИ ТАВСИЯВӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ УМУМИЙ

2. Да стурмали мазкур намудҳои тавсиявии либосҳои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумиро муайян менамояд. Пӯшидани либосҳои тавсиявӣ баробарии хонандагонро дар муассиса таъмин намуда, бояд аз матоъҳои пахтагину пашмӣ ва абрешим омода карда

шаванд. Барои ба саломатии кӯдакон таъсири манғӣ нарасонидан аз истифодаи матоъҳои сунъӣ (синтетикӣ) худдорӣ карда мешавад.

3. Ба духтарон бо рӯймоли миллӣ ва тоқӣ дар дарс нишастан иҷозат дода мешавад. Ҳамаи хонандагон ҳангоми ба дарс омадан бо худ сумка, портфел ё худ чузвон мегиранд.

4. Ҳангоми сард будани синфхонаҳо дар дарс ба хонандагон бо либоси гарми зимиистона (камзӯлча, палто, жемпер ва куртка) нишастан тавсия дода мешавад.

**ФАСЛИ I
НАМУДИ ЛИБОСХОИ ТАВСИЯЙӢ
БАРОИ ДУХТАРОН**

**2. ЛИБОСХОИ ТИРАМОҲӢ БАРОИ
ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 1-4**

2.1 Дар нимаи аввали тирамоҳ

5. Домани сиёҳ ё чигарии аз зону поёни пахтагин, куртаи остинкӯтоҳ ва остиндароз, костюми сиёҳ ва чигарӣ, куртаи сафед, колготкаи сафед ва ё чуроби сафед, куртаҳои якранг ва арзони миллии пахтагин, рӯймоли миллие (ихтиёри), ки бо ранги либоси дар тан доштаи духтарон мувофиқат намояд. Шиму костюми сиёҳ, сурхи чигарӣ бо куртаи сафед ва ё кабуди осмонӣ, инчунин пойафзоли якранг мувофиқ ба сарулибос.

2.2 Дар нимаи дуюми тирамоҳ

6. Домани сиёҳ ё чигарии аз зону поёни пахтагин, куртаи остинкӯтоҳ ё остиндароз, костюми сиёҳу чигарӣ, куртаи сафед, колготкӣ ва ё чуроби сафед, куртаҳои арzonи якранги миллии пахтагин бе свитер ва ё жемперҳои сабуки пашмин, рӯймоли миллие (ихтиёри), ки бо ранги либоси дар тан доштаи духтарон мувофиқат намояд. Шиму костюми сиёҳ, сурхи чигарию куртаи сафед ва ё кабуди осмониранг. Пойафзоли якранги мувофиқ ба сарулибос.

3. ЛИБОСХОИ ЗИМИСТОНА БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФХОИ 1-4

7. Домани сиёҳ ё чигарии аз матои пахтагӣ ё пашмини аз зону поён, куртаи сафед, жемпери гардандори сафед, водолазкаи сафед, жемпери сафед, костюми ҳамранги доман, шиму костюми сиёҳ ва ё чигарӣ бо куртаи сафед, куртаҳои миллии пахтагӣ ва ё пашмини ҳамранг, почома (бриджае, ки почомаро иваз мекунад), рӯймоли милӣ, тоқӣ (ихтиёри) бо куртаи тоҷикии ҳамрангу мувофиқ. Болопӯш, курткаҳои пахтагин ва гарм, қӯлоҳи пашмин, шапкаву телпак.

8. Пойафзоли зимистона (мӯза, ниммӯза, кафшҳои зимистона), дастпӯши ҷармӣ ва пашмӣ, чатр.

4. ЛИБОСХОИ БАҲОРӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФХОИ 1-4

4.1 Дар нимаи аввали баҳор

9. Домани сиёҳ ё чигарии аз зону поёни пахтагин, куртаи остинкӯтоҳ ва ё остиндароз, костюми сиёҳу чигарӣ ва ё камзӯлчаи (жакет)-и ҳамранги доман, либоси миллии якранги пахтагин, рӯймоли миллие (ихтиёри), ки бо либос мувофиқат намояд.

10. Дар баҳор пӯшиданӣ куртаву почомаи атлас (адрас) иҷозат дода мешавад. Духтарон метавонанд ба мӯйҳои худ лентаҳои ороишии сафед, сурху кабуд банданд ва пойафзоли якранг, мувофиқ ба сарулибос пушанд.

11. Барои дуҳтарони синфҳои 1-4 пешдоман (фартук), нишони созмони хонандагон ва галстуки созмони хонандагон тавсия мегардад.

4.2 Дар нимаи дуюми баҳор

12. Домани сиёҳ ё чигарии аз зону поёни пахтагин, куртаи остинкӯтоҳ ва ё остиндароз, шими сиёҳ, куртаи сафеду кабуди осмонӣ ва ё сафеди хокистарранги остиндор ва ё остинкӯтоҳ, либоси миллӣ, куртаҳои якранги пахтагин ва арzon, рӯймоли миллӣ (ихтиёри), ки бо либос мувофиқат намояд. Поайфзоли якранги мувофиқ ба сарулибос.

13. Дар баҳор пӯшиданӣ куртаву почомаи атлас (адрас) ва либосҳои миллии хоси маҳал иҷозат дода мешавад. Духтарон метавонанд ба мӯйҳои худ лентаҳои ороишии сафед, кабуд ва сурх банданд.

5. ЛИБОСҲОИ ТИРАМОҲӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 5-9

5.1 Дар нимаи аввали тирамоҳ

14. Домани сиёҳ ё чигарии аз зону поён, куртаи сафед, кабуди осмонирангӣ остиндароз ва ё остинкӯтоҳ, костюми сиёҳ, нишон ва галстуки созмони хонандагон, пойафзоли мувофиқ ба сарулибос.

15. Шакли миллии сарулибос, куртаи миллии якранги пахтагии гулобӣ, сурх, сафед, кабуд ва аз ҳамин ранг рӯймоли миллӣ (ихтиёри) иҷозат дода мешавад.

5.2 Дар нимаи дуюми тирамоҳ

16. Домани сиёҳ ё чигарии аз матои пахтагин ва пашмини аз зону поён, куртаи сафед, кабуди осмонирангӣ остиндароз. Костюми мувофиқи доман, шиму костюм.

17. Куртаи миллии сафед, гулобӣ, сурхи пахтагии якранг ва рӯймоли миллӣ (ихтиёри). Ҳангоми сард шудани ҳаво пӯшидани жемпер, камзӯлчаи беостин, истифодаи рӯймоли пахтагин ва ё пашмини (барои духтарон) сабук иҷозат дода мешавад. Ранги либосҳои болопуши пахтагину пашмин (либосҳои гарм) интихоби худи хонандагон мебошад.

6. ЛИБОСҲОИ ЗИМИСТОНА БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 5-9

18. Домани сиёҳ ё ҷигарии аз матои пахтагин ё пашмини аз зону поён, куртаи сафед ё қабуди осмонии остиндароз ё остинкӯтоҳ, костюми ҳамранги доман, шиму костюми сиёҳ ва ҷигарӣ бо куртаи сафед ва қабуди осмониранг, куртаҳои миллии якранги пахтагини сафед, гулобӣ, сурх ва рӯймоли миллии пахтагин ва ё пашмини ҳамранги куртаву почома (ихтиёри), шалвори ивазкунандаи почома, болопӯш, курткаи пахтагӣ ва ё пашмин. Жемпер ва ё камзӯлча (жакет) либоси болопӯши гарм ва свитри пашмин. Пойафзоли гарми зимиستона (мӯза, ниммӯза, кафшҳои гарм).

7. ЛИБОСҲОИ БАҲОРӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФИ 5-9

7.1 Дар нимаи аввали баҳор

19. Домани сиёҳу ҷигарии аз матои пахтагин ва ё пашмини аз зону поён, куртаи сафеду қабуди осмониранг остиндароз ва ё остинкӯтоҳ, костюми ҳамранги доман, куртаи сафед ва қабуди осмониранг, куртаҳои миллии

якранги пахтагини сафед, гулобӣ, кабуд, сабз ва сурхи якранги он. Пойафзоли мувофиқ ба сару либос.

20. Дар фасли баҳор пӯшидани куртаву почомаи атлас, адрес ва дигар либосҳои миллӣ иҷозат дода мешавад.

7.2 Дар нимаи дуюми баҳор

21. Домани сиёҳ ва ҷигарии аз матои пахтагин ё абрешимини аз зону поён, куртаи сафеду кабуди осмонирангӣ остиндароз ва ё остинкӯтоҳ, шими сиёҳ ва ё ҷигарӣ, куртаи сафед, сафеди хокистаррангу кабуди осмонӣ, куртаи миллии якранги пахтагин ва абрешимини сафед, гулобӣ, кабуд, сабз ва сурхи якранги он. Пойафзоли мувофиқ ба сарулибос.

22. Дар фасли баҳор пӯшидани курта бо почома ё бе почомаи атлас, адрес ва дигар либосҳои миллии ҷашини иҷозат дода мешавад. Барои хонандагони синфҳои 5-9 бо мақсади тозаву озода нигоҳ доштани либосҳояшон, хилъати беостин (сарафан) ва пешдоман (фартук) тавсия дода мешавад.

8. Либосҳои тирамоҳӣ барои хонандагони синфҳои 10-11

8.1 Дар нимаи аввали тирамоҳ

23. Домани сиёҳ ё ҷигарии аз зону поён, куртаи сафед, кабуди осмонирангӣ остиндароз ва ё остинкӯтоҳ, костюми сиёҳ, шиму костюми сиёҳ ва ҷигарӣ, пойафзоли бо сару либос мувофиқ.

24. Шаклҳои миллии сарулибос, куртаву почомаи якранги пахтагии гулобӣ, сурх, сафед, кабуди осмонӣ

ва аз ҳамин ранг рӯймоли тоҷикӣ (косинка) (иҳтиёри) иҷозат дода мешавад.

8.2 Дар нимаи дуюми тирамоҳ

25. Домани сиёҳ ё ҷигарии аз зону поён, куртаи сафед, кабуди осмонирандоз ва ё остинкӯтоҳ, шиму костюми сиёҳ ва ҷигарӣ бо галстук, жемперҳои остиндор ва ё беостини сабук, свитер, пойафзоли бо сарулибос мувоғиқ.

26. Шаклҳои миллии сарулибос куртаву почомаи якранги пахтагӣ ва пашмини гулобӣ, сурх, сафед, кабуд ва аз ҳамин ранг рӯймоли милӣ (иҳтиёри) иҷозат дода мешавад.

9. ЛИБОСҲОИ ЗИМИСТОНА БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 10-11

27. Домани сиёҳ ё ҷигарии аз матои пахтагин ва ё пашмини аз зону поён, куртаи сафед ва кабуди осмонирандоз ва ё остинкӯтоҳ, костюми ҳамранги доман, шиму костюми сиёҳ ва ҷигарӣ бо куртаи сафед ва кабуди осмониранг, куртаҳои миллии якранги пахтагини сафед, гулобӣ, сурх бо почомаи якранг ва рӯймоли миллии пахтагин ва ё пашмини якранги куртаву почома (иҳтиёри) шалвори ивазқунандай почома, болопӯш, курткаи пахтагӣ ва пашмин, дастпӯш, тавсия дода мешавад.

10. ЛИБОСХОИ БАҲОРӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 10-11

10.1 Дар нимаи аввали баҳор

28. Домани сиёҳ ё чигарии аз матои пахтагини аз зону поён, куртаи сафеду кабуди осмониронги остиндароз ё остинкӯтоҳ, костюми ҳамранги доман, шиму костюми сиёҳ ва чигарӣ бо куртаи сафед, жемпери сабуки остиндор ва ё беостин.

29. Куртаҳои миллии якранги пахтагини сафед, гулобӣ, сурхи бе почома ё бо почомаи якранг ва рӯймоли миллии пахтагини якранги куртаву почома (ихтиёри), шалвори ивазкунандай почома.

30. Пӯшидани куртаву почомаи атлас ва адрес, инчунин куртаву почомаҳои пахтагини миллӣ дар вақти ҷашнҳо иҷозат дода мешавад.

10.2 Дар нимаи дуюми баҳор

31. Домани сиёҳ ё чигарии аз матои пахтагини аз зону поён, куртаи сафед, сафеди хокистаррангу кабуди осмонии остиндароз ё остинкӯтоҳ, шими сиёҳ, чигарӣ ва домани кабуди рангаш баланд, костюми ҳамранги доман, шиму костюми сиёҳу чигарӣ бо куртаи сафеду кабуди осмониронг.

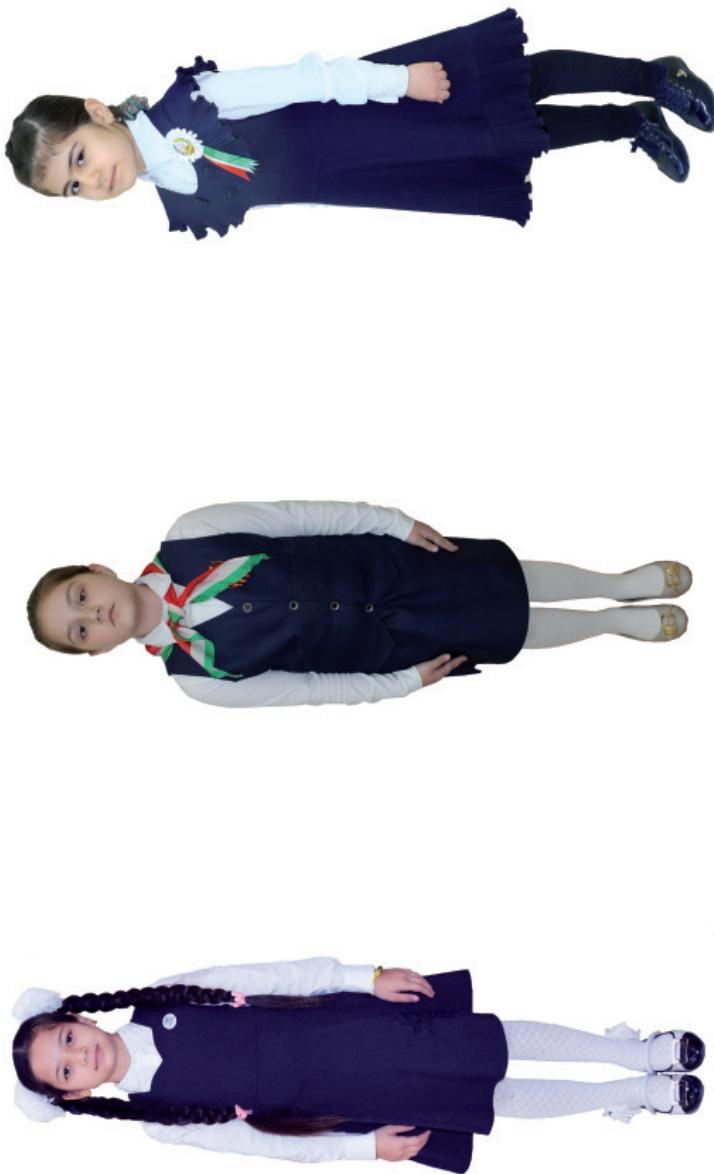
32. Куртаҳои миллии якранги пахтагини сафед, кабуди осмонӣ, гулобӣ, сурхи якранг ва рӯймоли миллии пахтагини якранг (ихтиёри). Пойафзоли мутобиқ ба сарулибос тавсия дода мешавад.

33. Пӯшидани куртаву почомаи атлас ва адрес, инчунин куртаву почомаҳои пахтагини миллӣ дар вақти ҷашнҳо ва фасли баҳор тавсия дода мешавад.

БА ДУХТАРОН БА ДАРС ОМАДАН МАНЬ АСТ:

- бо либосҳои варзишӣ (ба истиснои дарси тарбияи ҷисмонӣ ва рӯзҳои шанбеғӣ);
- бо либосҳои нимбараҳна, даридаю шикофтаи мӯдшуда;
- бо либосҳои таблиғоти гайрдошта, ки дорои ҳар ғуна навиштаҷот мебошанд ва парчаму рамзҳои дигар давлатҳо дар онҳо тасвир ёфтаанд (аз қабили либосҳои танги суратдор, нимурён, доманҳои аз ҳад зиёд танг ва кӯтоҳ, футболкаҳо ва нимостинҳои тасвирдор, куртаҳои пур аз навиштаҷот, шимҳои суратдору гулдор, сатр, хичоб, шарфҳои сафеди дароз);
- овехтани зиёда аз як гӯшвор дар гӯш;
- пӯшидани либосҳои сунъӣ (синтетикий)-и қимат баҳо;
- рангу бори аз меъёр зиёди рӯю лабҳо, абрувон;
- расму тасвирҳои дар дасту пой, рӯю бадан гулко-ришуда (наколка);
- овехтани ҳар ғуна ҷавоҳирот дар бинию гардан, абрувону пешонӣ ва дасту пой;
- истифода намудани маводи ороишии аз андоза зиёд дар куртаву либосҳои тавсиявӣ ва ғайра.

НАМУДИ ЛИБОСХОИ ТАВСИЯЙЙ БАРОИ ДУХТАРОН

*Либосхони тирамохӣ барои хонандагони синфҳон 1- 4,
тибқи банди 2-у дастурмали мазкур*

*Лидосхон тирамохү барои хоннандагони синфҳон 1- 4,
тибқу банду 2-и дастуралами мазкур*

*Либосхон тиралохүй бароу хончандагони синфхон I - 4,
тибэхүй банду 2 ва бо худ доштани сумка,
чүзэвдөн ё нортфел тийбэхүй банду I-и дастурамали мазкур*

Либосхон тирамохү барои хонандагони синифҳон 5-9,
тибқи банду 5-и дастуралами мазкур

*Либосхой тирамохъ барои хонандагони синфҳоу
10-11, тибқи банди 8 ва бо худ доштани сумка, ҷузвдон ё
портфел тибқи банди 1-и дастурамали мазкур*

*Либосҳои тирамоҳӣ барои хонандагони синфҳои 10-11,
тибқу банди 8 ва бо ҳуд доштани сумка,
кузводон ё портфел тибқу банди 1-и дастурмали мазкур*

*Либосхон тирамохӣ барои хонандагони синфҳои 10-11,
тибқи банди 8-и дастурамали мазкур*

*Либосхон зилимистона барои хонандагони синфҳон 10-11,
тибдӯи банди 9-и дастурамати мазкур*

*Либосхон зилинстана барои хонандагони синфҳон 10-11,
тибқи банди 9-и дастуралами мазкур*

*Либосхону бағорū бароу хонаңдағони сиңғхону 10-11,
тыңдқы банды 10.1-и дастурамалы мазкүр*

*Либосхон идонаи баҳорӣ барои хонандагони синфҳон
10-11, тибқи банди 10.2 -и дастурамали мазкур*

*Либосхон идонаи баҳорӣ барои хонандагони синфҳои
10-11, тибқи банду 10.2-у дастурмалӣ мазкур*

*Либосхон идонаи баҳорӣ барои хонандагони синфҳои
10-11, тибқи банду 10.2-и дастурамали мазкур*

Намуни тибосхон холандагон аз мұдасисахоң тағылыми чүмхүрді

Намунаи либосхон хонандагон аз муассисаҳои таълимии ҷумҳури

Намунаи либосхон хонандагон аз мұассисаҳоң таълими чүмхүрі

**ФАСЛИ II
НАМУДИ ЛИБОСХОИ ТАВСИЯЙӢ
БАРОИ ПИСАРОН**

**12. ЛИБОСХОИ ТИРАМОҲӢ БАРОИ
ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 1-4**

34. Ба писарон шими сиёҳ, шими хокистарранг, куртаи сафед ва кабуди осмониранг, шиму костюми сиёҳ, шиму костюми сафеди хокистарӣ, куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, пойафзоли мувофиқ ба сарулибос тавсия мешавад.

**13. ЛИБОСХОИ ЗИМИСТОНА БАРОИ
ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 1-4**

35. Шиму костюми сиёҳ ё кабуди моил ба сиёҳӣ, куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, галстук, жемпер, курткаҳои гарми пашмин, палто ва плашҳои гарми пашмин ё чармин. Пӯшидани тоқӣ, телпак, шапка, ниммӯза, мӯза ва дигар намуди пойафзол тавсия дода мешавад. Интихоби ранги либосҳои зимистона ихтиёрист.

**14. ЛИБОСХОИ БАҲОРӢ БАРОИ
ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 1-4**

36. Шиму костюми сиёҳ, куртаи сафед ё куртаи кабуди осмониранг, шими сиёҳ бо куртаи сафед ва куртаи кабуд. Шими сиёҳ ё кабуд, куртаи сафед ва кабуди осмониранг, пойафзоли ба сарулибос мувофиқ тавсия дода мешавад

37. Барои хонандагони синфҳои 1-4 галстук ва нишони созмони хонандагон тавсия мешавад.

15. ЛИБОСҲОИ ТИРАМОҲӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 5-9

38. Шими сиёҳ, куртаи сафед ва ё кабуди осмониранг, шиму костюми сиёҳ, шиму костюми сегона (тройка), куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, пойафзолҳои мувофиқ ба сарулибос тавсия дода мешавад.

16. ЛИБОСҲОИ ЗИМИСТОНА БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 5-9

39. Шиму костюми сиёҳ ё шиму костюми кабуди моил ба сиёҳӣ, куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, жемпер, курткаҳои гарми пашмин, палто ва плашҳои пашмини гарм. Тоқӣ, телпак, ниммӯза, мӯза ва дигар намуди пойафзоли ба сарулибос мувофиқ ба фасли зими斯顿 тавсия мешавад.

17. ЛИБОСҲОИ БАҲОРӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 5-9

40. Шими сиёҳ, куртаи сафед ва ё кабуди осмониранг, шиму костюми сиёҳ, шиму костюми сегона (тройка), куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, галстук, пойафзоли ба сарулибос мувофиқ.

41. Барои хонандагони синфҳои 5-9, ки аъзои созмони хонандагон мебошанд, галстук ва нишони созмони хонандагон ҳатмист.

18. ЛИБОСХОИ ТИРАМОҲӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 10-11

42. Шими сиёҳ, куртаи сафеду ё кабуди осмониранг, шиму костюми сиёҳ, шиму костюми сегона (тройка), куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, галстук ва пойафзоли ба сарулибос мувофиқ тавсия дода мешавад.

19. ЛИБОСХОИ ЗИМИСТОНА БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 10-11

43. Шиму костюми сиёҳ, шиму костюми кабуди моил ба сиёҳӣ, куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, галстуки сиёҳ, жемпер, курткаҳои гарми пашмин, камзӯлчай (жакет) пашмин, палто ва плашҳои пашмини гарм. Пӯшидани тоқӣ, телпак, ниммӯза ва дигар намуди пойафзоли мувофиқ ба сарулибос иҷозат дода мешавад.

20. ЛИБОСХОИ БАҲОРӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ СИНФҲОИ 10-11

44. Шими сиёҳ, куртаи сафед ва кабуди осмониранг, шиму костюми сиёҳ, шиму костюми сегона (тройка), куртаи сафеди хокистарӣ, куртаи сафед, куртаи кабуди осмониранг, пойафзол ва галстуки мувофиқ ба сарулибос тавсия дода мешавад.

21. БА ПИСАРОН БА ДАРС ОМАДАН МАНЬ АСТ:

- бо либосҳои варзишӣ (ба истиснои дарси тарбияи ҷисмонӣ ва рӯзҳои ҳашар);
 - бо муйҳои дароз;
 - бо риши расида;
 - бо ноҳуни дароз,
 - бо либосҳои таблиғоти ғайрдошта, ки дорои ҳар гуна навиштаҷот мебошанд ва парчаму рамзҳои дигар давлатҳо дар онҳо тасвир ёфтаанд (аз қабили футбол-каҳои суратдор, шимҳои ҳарранга, куртаҳои тасвирдор ва свитерҳои дорои ҳар гуна навиштаҷот);
 - бо ангушттарӣ, занчири гардан ва дастпонаи тиллой ё нуқрагин;
 - гӯшвор овехтан;
 - бо шими чинс, вилвет ва дигар либосҳои сунъи тангу ороишдошта (синтетикӣ), ба истиснои фасли зимистон.
-
- бо шиму куртаҳои даридаву ҳарошидаи мӯдшудаи кӯчагӣ, бо тасвиру суратҳои дар сару рӯю бадан гулкоришуда (наколка), бо шортик ва куртаҳои кӯтоҳ, тапочка, калӯш ва шимҳои ҷармини тангу кӯтоҳ.

НАМУДИ ЛИБОСХОЙ ТАВСИЯЙЙ БАРОИ ПИСАРОН

*Либосхон тирамоҳӣ барои хонандагони синфҳои 1-4,
тибқи банду 12-и дастурмали мазкур*

*Либосхой тирамохү бароу хониандагони сиифхочу I - 4,
тибдю банду 14-и дастлурмалы мазкур*

*Либосхон зимиштана барои хонандагони синфҳои 1- 4, тибқи банди 13 ва бо ҳудуди
доштани самка, ҷузвон ё портфел тибқи банди 1-и дастурамати мазкур*

*Либосхон зинмистона барои хонандагони синфҳон
5- 9, тибқу банди 16-и дастурамали маҳкум*

*Либосхон тирамохү барои хонандагони сиғҳои 5- 9, тибқу банду 15,
бо ҳуд доштани сумка, ҷузвон ё портфел тибқу банду 1-и дастурамали мазкур*

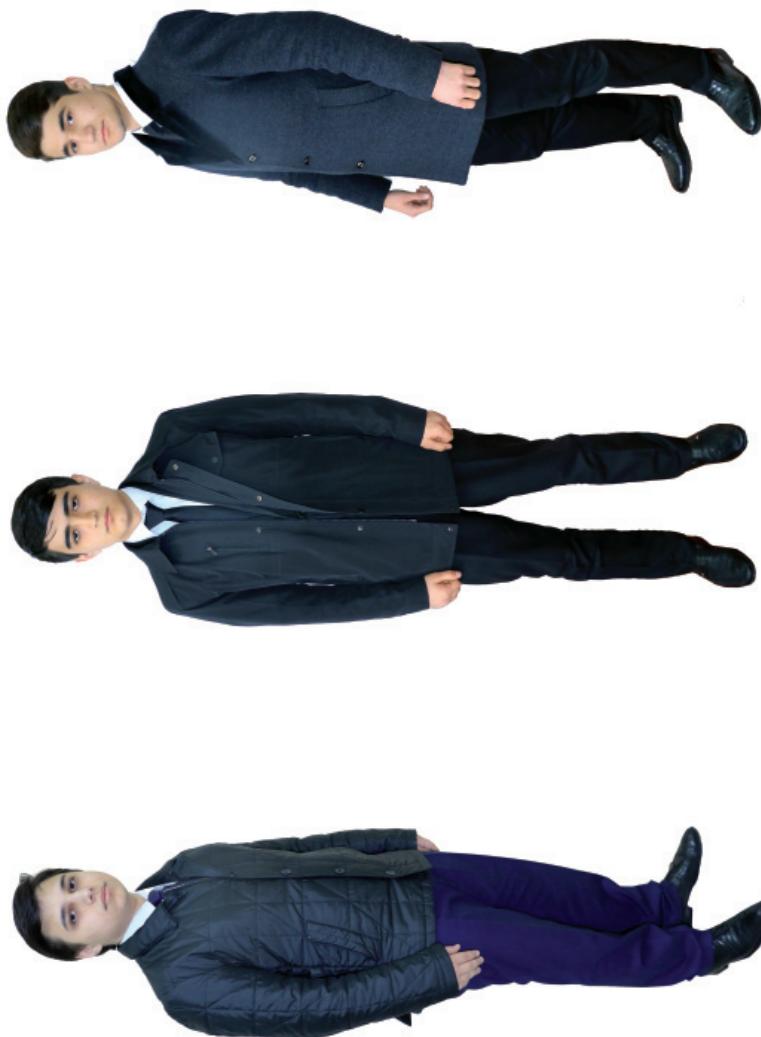
*Либосхон бахори барои хонандагони синфҳон 10- 11,
тибдӯи банду 20-у дастурамали мазкур*

*Либосхой бахорй барои хонандагони синфҳои 10- 11,
тибқу банди 20-и дастуралми мазкур*

*Либосхон зимистона барои хонандагони синфҳон 10-11,
тибқи банду 19-и дастурамали мазкур*

**МУВОФИҚИ
ЗИНАҲОИ
СОЗМОНҲОИ
ХОНАНДАГОН**

НИШОНИ САРИСИНАГИИ ЗИНАИ «АХТАРОН»

Нишони сарисинагии зинаи «Ахтарон» дар шакли давра бо ранги кабуд – рамзи осудагӣ ва ҳаёти ҷовидонаи мардуми Тоҷикистон, тоҷ ва парчам – шуҳрат ва ифтихор аз таъриху давлатдории тоҷикон ва бақон он мебошад. Дар дохили давраи ранги кабуд «Ахтарон» навишта шудааст.

Ба ҳар аъзои Созмон нишони сарисинагӣ мукаррар шудааст, ки дар тарафи чали қафаси сина насб карда мешавад.

НИШОНИ САРИСИНАГИИ ЗИНАИ «ВОРИСОНИ СОМОНИЁН»

Нишони сарисинагии зинаи «Ворисони Сомониён» дар шакли давра бо парчам ва ситораи ҳаштгӯша оро дода шудааст. Он рамзи шуҷоат, матонат, часорат, Ваҳдат, маърифат, яқдилӣ, осоиштагӣ ва таҳммулпазирӣ мебошад. Дар дохили давра расми Исмоили Сомонӣ, ҳамчун ифодагари рамзи адлу инсоф, ақлу хирад ва шуҷоат тасвир ёфтааст. Дар дохили ранги қабуд «Ворисони Сомониён» навишта шудааст.

Ба ҳар аъзои Созмон нишони сарисинагӣ муқаррар шудааст, ки дар тарафи чапи қафаси сина насб карда мешавад.

НИШОНИ САРИСИНАГИИ ЗИНАИ «СОМОНИЁН»

Нишони сарисинагии зинаи «Сомониён» шакли давра дошта, ранги кабуди дохили он осудай ва баёнгари ҳёти човидонаи мардуми Тоҷикистон, раҳҳои дохили давра – сурх, сафед ва сабз ифодай парчами Чумхурии Тоҷикистон мебошад. Дар мобайни давра расми Исмоили Сомонӣ, ҳамчун ифодагари рамзи адлу инсоф, ақлу хирад ва шуҷоаттасвир ёфтааст.

Дар дохили давраи ранги кабуд «Сомониён» навишта шудааст.

Ба ҳар аъзои Созмон нишони сарисинагӣ мӯқаррар шудааст, ки дар тарафи чали қафаси сина наасб карда мешавад.

Галстук
барои зинаи “Ворисони Сомониён”

**Галстук
барои зинаи “Сомониён”**

ТАЛАБОТИ ТАВСИЯВӢ ВА ҲАТМӢ

45. Рӯзҳои ҷаҳонҳои давлатӣ, ҷумҳурияйӣ, ҷаҳонҳои муассисаи таълимӣ, конфронсу симпозиумҳо пӯшидани либоси протоколӣ ҳам барои дуҳтарон ва ҳам писарон ҳатмӣ мебошад.

46. Ба либоси протоколии писарон шиму костюми сиёҳ, қабуди торик, қуртаи сафед, галстукҳои созмонҳои хонандагон (синфҳои 5-9), галстуки сиёҳ (синфҳои 10-11) туфлии сиёҳ ё ҷигарӣ дохил мешавад.

47. Ба либоси протоколии дуҳтарон домани сиёҳу ҷигарии аз зону поён, қуртаи остиндароз ва остинкӯтоҳи сафед, галстук, костюм, шиму костюм, туфлии пасту баланди сиёҳу ҷигарӣ дохил мешавад. Дуҳтарон метавонанд либоси аз матои пахтагини якранг ба бар кунанд. Пойафзоли пасту баланд ҳатман сиёҳ ва ё ҷигарӣ бояд бошад.

48. Дар арафаи рӯзҳои идҳои миллӣ (бахусус Наврӯз, Сада, Мехрғон ва ф.) дуҳтарон метавонанд бо қуртаи атлас ё адрас ва дигар либосҳои миллии хоси маҳал бо рӯймоли миллӣ (ё бе рӯймол) тибқи хоҳишашон ба дарс ҳозир шаванд.

49. Дар дарс бо либосҳои варзишӣ, шими чинс ва дигар намуди либоси ғайримактабӣ нишастани хонандагон манъ аст. Танҳо дар вакти дарси тарбияи ҷисмонию рӯзҳои шанбегӣ, корҳои дастаҷамъона пӯшидани либосҳои варзишӣ ва дигар намуди либосҳо иҷозат дода мешавад.

50. Бо нишони созмони хонандагон омадани аъзои созмони хонандагон ҳатмӣ мебошад.

51. Дар дарсҳои технология (таълими меҳнат) истифодаи пешдоман, ҳалат, дастпӯш, айнаки ҳифзкунанда тавсия мешавад.

52. Дар дарсҳои тарбияи ҷисмонӣ истифодаи либосҳои варзишӣ, футболка, шортиқ ва кроссовкаву кетӣ ҳам ба духтарон ва ҳам ба писарон тавсия мешавад.

53. Дар дарсҳои лабораторӣ, машгулиятҳои амалӣ истифодаи ҳалати сафед, қабуд тавсия мешавад.

54. Барои духтарони тамоми зинаҳои таҳсилоти умумӣ, дар ҳамаи мавсимҳо бастан ё набастани рӯймоли миллӣ (косинка) ихтиёрӣ аст.

**ДАСТУРАМАЛИ
ЛИБОСҲОИ ТАВСИЯВӢ БАРОИ ХОНАНДАГОНИ
МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ УМУМИИ
ЧУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

Муҳаррир

Ю. Шерматов

Мусаҳҳех

М. Сайдова

Муҳаррири техникӣ

Н.С. Зайниддинов

Тарроҳ

Қ. Назаров

Ба чоп 28.07.2017 иҷозат дода шуд. Когази оғсет.

Чопи оғсет. Андоза $60 \times 90^{\frac{1}{16}}$. Ҷузъи чопӣ 3.25.

Адади нашр 5000 нусха.

Супориши № 129/2017

Муассисай нашриявии «Маориф»-и

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.

734024, ш. Душанбе, кӯчаи Аҳмади Доњиш, 50.

Тел: 222-14-66

E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар матбааи ҶДММ “ЭР-граф”

бо супориши №200 аз 28.08.2017 ба табъ расидааст.

734036, ш. Душанбе, кӯчаи Р. Набиев, 218.

Тел: (+992 37) 227-39-92. E-mail: r-graph@mail.ru